

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Hebel Greta

Yttrande

1(11)

2015-06-16

424-2031-15

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat. SMHI, Klimatologi Nr 12, 2015

Länsstyrelsen i Uppsala län har fått ovanstående utredning på remiss av Miljö- och energidepartementet för synpunkter på förslagen och materialet.

Länsstyrelsen i Uppsala läns yttrande är uppdelat i en skrivning samt en bilaga med mer detaljerade synpunkter gällande specifika åtgärder.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen i Uppsala län konstaterar att det är ett gediget material som tagits fram av SMHI. Av underlaget framgår att det genomförts dialoger med flera olika myndigheter och aktörer. Länsstyrelsen vill dock påpeka att i några fall är synpunkter framkomna under dialoger och workshops. Aktörer som deltagit i processen har gett önskemål för egen myndighets del. En analys baserad på inkomna synpunkter från samtliga myndigheter saknas, vilken hade bidragit med att tydligare lyfta fram fokusområden och åtgärder knutna till dessa. Detta kommenteras dock inte vidare utan yttrandet fokuserar främst på föreslagna åtgärder gällande nationell samordning, resursfördelning samt de framtagna åtgärdsförslagen som på något sätt berör Länsstyrelsens verksamhet.

Länsstyrelsen ser det som problematiskt att utredningen genomförts av en myndighet som tilldelats en stor del av föreslagna uppgifter och uppdrag. Det vore lämpligare med en oberoende utredare för fortsatta insatser.

I huvuddokumentet anges 4 punkter som de viktigaste slutsatserna för fortsatt arbete:

1. Regelverk behöver anpassas, roller och ansvar samt strategier och mål måste tydliggöras
2. Prioriterade forsknings- och utvecklingsinsatser, som fyller identifierade kunskapsbehov inklusive långtidsövervakning, behöver finansieras
3. Kunskap, beslutstöd och prognos- och varningssystem behöver göras mer tillgängliga
4. Hur kostnader ska fördelas mellan olika aktörer och hur resurser till prioriterade åtgärder ska säkerställas, behöver klarläggas

Av de fyra punkterna instämmer Länsstyrelsen helt med slutsats nummer 1 och 4.

Länsstyrelsen anser att de två resterande punkterna är viktiga men behöver inte prioriteras på samma sätt. Punkt 3 kommer att behandlas under avsnitt *Övergripande synpunkter*, sidan 2.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till förslaget om en särskild utredning för att ge förslag på hur framtida arbete med klimatanpassning kan och bör finansieras samt hur ansvaret bör fördelas mellan stat, kommun och enskild. (*Förslag 3:22*)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

2(11)

2015-06-16

424-2031-15

Länsstyrelsen stödjer SMHIs synpunkt att en nationell klimatanpassningsstrategi bör tas. Strategin bör baseras på resultatet från utredningen gällande ansvarsfördelning och finansiering och tas fram i bred samverkan med berörda aktörer. (Förslag 3:1)

I huvuddokumentet föreslås att en kontaktpunkt ska utses på varje departement som berörs av klimatanpassningsarbete samt etablering av ett departementsöverskridande forum för att säkerställa att de nationella myndigheternas uppdrag prioriteras och koordineras. Länsstyrelsen ställer sig frågande till om det är lämpligt att behandla dessa frågor i ett separat forum. Länsstyrelsen betonar att frågan bör inkluderas i redan befintliga processer och rutiner för kommunikation mellan departement. Länsstyrelsen är av den åsikt att om berörda myndigheter får uppdrag inom klimatanpassning inskrivet i sitt regleringsbrev samt medel för genomförande kommer uppdragen att prioriteras. Förslaget om en tillsättning av en nationell expertkommitté med representanter från nationella myndigheter ställer sig Länsstyrelsen positivt till. Denna bör dock vara underordnad miljö- och energidepartementet. (Förslag 3:3 och 3:4)

Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI har ett tidsbegränsat uppdrag under perioden 2012-2015. Länsstyrelsen anser att kunskapscentrets genomförande av detta uppdrag bör utvärderas innan ytterligare uppdrag ges. Om kunskapscentret ges ansvar för samordning av nationella myndigheters kunskapsstöd till länsstyrelsen bör flera faktorer tydliggöras innan detta uppdrag ges, exempelvis vilket kunskapsstöd som ingår i regeringsuppdraget. Då SMHI är både en statligt finansierad myndighet samt en affärsverksamhet kan det uppstå oklarhet mellan vad som inbegrips i regeringsuppdraget och vilket kunskapsstöd som länsstyrelsen ska betala för. (Förslag 3:7)

SMHI lyfte följande som en av de viktigaste slutsatserna för fortsatt arbete: *Kunskap, beslutstöd och prognos- och varningssystem behöver göras mer tillgängliga.* Länsstyrelserna är beroende av andra myndigheters information. Vissa myndigheter har ansvar att stötta länsstyrelserna med information och planeringsunderlag men det är otydligt vad som inbegrips i uppdraget och vad som inte är kostnadsfritt. En definiering av vilket material länsstyrelsen har att tillgå genom andra myndigheters regeringsuppdrag är önskvärt.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen instämmer helt med utredningens förslag om en långsiktig finansiering av det regionala ansvaret för klimatanpassning. En långsiktighet krävs för att de regionala handlingsplanerna ska resultera i ett verkningfullt och uppföljningsbart arbete. En långsiktig finansiering kan även löna sig på lång sikt, eftersom det kan vara samhällsekonomiskt lönsamt att arbeta med frågorna tidigt i exempelvis samhällsplaneringen. Genom detta sagt vill Länsstyrelsen passa på att lyfta arbetet som sker på regional och lokal nivå samt påpeka att dessa två perspektiv saknas i motsvarande grad i huvuddokumentet samt förslagen om åtgärder. Länsstyrelsen vill därför lyfta fram remissens bilaga 7 *Identifierade behov av åtgärder för klimatanpassning- en syntes av förslag i länsstyrelsernas handlingsplaner för klimatanpassning* som presenterar en sammanställning av samtliga åtgärder i länsstyrelsernas handlingsplaner. Länsstyrelsen anser att denna sammanställning bör ses som ett kompletterande dokument till SMHI framtagna åtgärder. Bilaga 7 återspeglar det regionala och lokala klimatanpassningsarbetet då åtgärderna i de regionala handlingsplanerna är framtagna i samarbete med länens

2015-06-16

424-2031-15

kommuner. Ett sakfel i huvuddokumentet är viktigt att påpeka i detta sammanhang, länsstyrelsernas handlingsplaner är vägledande och inte styrande dokument. (*Förslag 3:11*)

För att klimatanpassningsarbetet ska kunna inkluderas i flertalet olika arbetsområden på Länsstyrelsen krävs det att klimatanpassningsaspekten skrivs in i regleringsbrevet för varje verksamhetsområde.

Länsstyrelsen vill även passa på att belysa vikten av att länsstyrelserna får långsiktig finansiering att arbeta med minskad klimatpåverkan. De båda klimatområdena är tätt sammankopplade och minskad klimatpåverkan har betydelse för vilka anpassningsåtgärder som behövs i framtiden.

Finansiering till en samordningsgrupp anser dock Länsstyrelsen inte vara nödvändig. Det är problematiskt att ge samordningsgruppen ansvar för nationell rapportering och uppföljning då gruppen inte har möjlighet att representera 21 olika myndigheter med olika förutsättningar och behov.

I underlaget ges förslag om att Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning ska ta fram nationella riktlinjer för framtagande av integrerade nationella planeringsunderlag. Länsstyrelsen anser att det är otydligt formulerat vad som avses med integrerade planeringsunderlag. En stor hjälp vid planering av kustnära bebyggelse skulle kunna vara att staten och nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning ger en tydlig rekommendation vilken havsnivåhöjning som Sverige bör ta höjd för i ett långsiktigt perspektiv. Länsstyrelsen är positiv till att det i förslaget anges att arbetet ska beakta initiativet Webb katalog för Planeringsunderlag (WKP) som pågår. WKP är också lämpligt att ha i åtanke i förslag 9:3. (*Förslag 7:6 och 9:3*)

En del av de föreslagna åtgärderna berör ansvarsfördelningen på nationell, regional och kommunal nivå när det handlar om kunskaps- och/eller planeringsunderlag. Länsstyrelsen vill lyfta fram att det redan finns en ansvarsfördelning i miljöbalken där det framgår att Länsstyrelsen skall ställa samman utredningar, program och annat planeringsunderlag som har betydelse för hushållningen med mark och vatten i länet och som finns hos statliga myndigheter. Länsstyrelsen är skyldig att på begäran tillhandahålla sådant planeringsunderlag åt kommuner och myndigheter som skall tillämpa denna balk samt åt den som är skyldig att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen ska också enligt MB på eget initiativ ta fram det underlag som behövs för bl a dessa bedömningar. Länsstyrelsen har i uppdrag att regionalisera nationella mål, planer och program som rör fysisk planering. I dessa ansvarsförhållanden är utöver RF, särskilt § 2, MB, PBL och de s.k. speciallagarna samt Länsstyrelsens instruktion centrala och bör utgöra bakgrund till förslagen som berör samhällsplanering och fysisk planering, särskilt.

Länsstyrelsen i Uppsala län instämmer med förslaget om att en översyn av hur klimatförändringar kan påverka möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsmålen bör göras. Länsstyrelsen menar i likhet med förslaget att översynen behöver ta hänsyn till regionala skillnader varför länsstyrelsernas medverkan är nödvändig. Länsstyrelsen menar dock att ett uppdrag enligt förslaget inte ryms inom myndighetens ordinarie verksamhet och budget. Länsstyrelsen anser att det inte är möjligt att koppla föreslagen översyn till den pågående fördjupade utvärderingen av miljö kvalitetsmålen, FU15. Länsstyrelsen menar att det inte är förenligt med gällande tidplan för FU15. (*Förslag 3:8*)

Länsstyrelsen stödjer förslaget om att klimatperspektivet bör inkluderas i de riktlinjer och genomförandeplan för länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för grön infrastruktur som Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram. Förslaget innebär att inkludera resultat från regeringsuppdraget om biologisk mångfald till följd av ett förändrat klimat, som Naturvårdsverket har i sitt regleringsbrev 2015. Naturvårdsverkets två uppdrag har olika rapporteringstidpunkter (1 oktober respektive 1 december 2015). Om samordning av uppdragen innebär försening av riktlinjerna till Länsstyrelsen bör den förseningen beaktas till slutrapportering av Länsstyrelsernas uppdrag om handlingsplan för grön infrastruktur. (*Förslag 9:27*)

Vid allvarliga händelser då djur måste flyttas finns ofta enbart tillfälliga lokala lösningar att tillgå. Länsstyrelsen anser att det finns behov att analysera evakueringsbehovet av djur, med hänsyn till framtida klimatförändringar så som ökad temperatur och minskad nederbörd under sommarhalvåret. Länsstyrelsen anser att en analys av evakueringsbehovet bör tas fram på regional nivå. Därför föreslår Länsstyrelsen ett uppdrag till länsstyrelserna om att göra en evakueringsplan utifrån länets gårdar med djur samt regionala resurser.

Länsstyrelsen styrker förslaget uppdrag om att länsstyrelsen ska etablera länsöverskridanden men vill påpeka att detta sker i nuläget inom det befintliga uppdraget, exempelvis Samverkan runt Mälaren. (*Förslag 7:5*)

Samverkan runt Mälaren

Länsstyrelsen i Uppsala län ser positivt på att frågan om att de långsiktiga riskerna blir belyst på sidan 119 om Mälarens avtappningsförmåga. Detta kopplat till att kommunernas fysiska planering inte endast bör beakta den mer kortsiktiga lösningen med en ökad avtappningskapacitet. I stycket behöver dock en justering göras. Det är SMHI:s utredning om Mälarens ökade avtappningskapacitet som legat till grund för förslaget om Slussens utökade avtappningskapacitet och ändring i vattendomen som lämnats till Mark – och miljödomstolen. Texten kan tolkas som att det i första hand skulle vara länsstyrelsernas runt Mälarens förstudie från 2011 och studien om Mälaren som dricksvattentäckt från 2013 som använts till den ändringen.

De förstudier som länsstyrelserna runt Mälaren tog fram 2011 och 2013 har också ett bredare perspektiv än enbart att utreda Mälarens framtid som dricksvattentäkt. En större mälarutredning, som har efterfrågats av länsstyrelserna, handlar både om dricksvattentäkten men också till stor del om bebyggelseutveckling och om andra intressen runt omkring sjön. Förslaget om hur en sådan mälarutredning bör utformas var tydligt uttryckt i den skrivningen som skickades in till regeringen 2012. Länsstyrelsen tycker att ett sådant förslag bör fångas upp av huvuddokumentet i kontrollstation 2015 som ett eget åtgärdsförslag.

Kommunernas arbete

Länsstyrelsen stödjer SMHIs förslag om att tilldela kommunerna medel för en samordnad funktion för klimatanpassning. Länsstyrelsen stödjer även synsättet att respektive kommun får arbeta på det sätt som kommunen bedömer är optimalt utifrån lokala förhållanden, då förutsättningarna och behoven skiljer sig brett i landet. Det är därför lämpligt med ett system likt det tidigare Energieffektiviseringsstödet distribuerat av Energimyndigheten; kommunen ansöker om medel för framtagande av handlingsplan, genomförande av åtgärder samt utvärdering av arbetet. Detta är ett lämpligt tillvägagångssätt även för ett ekonomiskt stöd gällande klimatanpassning då alla kommuner inte har behov av ett statligt

2015-06-16

424-2031-15

stöd om 1 milj./år. Länsstyrelsen anser dock att föreslagen tid om 3 år är för kort för att arbetet ska få genomslag i processer som kan ta tid, exempelvis översiktsplanering och revidering och implementering av styrdokument. (Förslag 3:12)

Övrigt

Klimatförändringarna kommer att öka antalet dagar med extrem nederbörd vilket i förlängningen kan bidra till stora flöden lokalt. Länsstyrelsen ser att det i områden där bebyggelsen ligger nära vattendrag och sjöar finns behov av översvämningsytor uppströms. Denna problematik har lyfts av Uppsala kommun gällande översvämningsrisker i Fyrisån: Förstudie i Uppsala kommun¹. (Förslag 9:14)

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att utreda potential och risker med att använda skogs- och jordbruksmark till kontrollerade översvämningsytor. Länsstyrelsen instämmer med vad som sägs i utredningen gällande att det är en komplex fråga att ta ställning till där många aspekter måste tas hänsyn till. Länsstyrelsen menar därför att det är av vikt att utredningen bemannas med myndigheter från många sektorer för att ta till vara de olika aspekterna, exempelvis Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten samt länsstyrelserna. Kontrollerade översvämningsytor föreslås på såväl skogs- som jordbruksmark varför även skogsbolag i analogi med lantbruksnäringen bör vara representerade i utredningen. Utifrån egen erfarenhet menar Länsstyrelsen i Uppsala att åtgärden kan komma innebära målkonflikter mellan olika miljö kvalitetsmål. I förslag 3.9 pekas Miljömålsrådet ut som att de inom ramen för sitt arbete bör hantera och identifiera målkonflikter inom miljö målssystemet orsakade av klimatförändringar. Därmed anser Länsstyrelsen att även Miljömålsrådet bör ha en roll i föreslagen utredning.

Berörda skogs- och jordbruksmarker för dessa översvämningsytor uppströms riskerar att få stor påverkan. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att ta med möjliga risker för översvämningsytor redan i översiktsplaneringen av ett område. I de fall där bebyggelsen redan finns bör lämpliga objekt definieras i samråd mellan kommun, markägare och andra intressenter. Länsstyrelsen anser även att det ska vara möjligt att avsätta medel från kommuner till markägare för upplåtande av mark. Länsstyrelsen stödjer förslaget att flera myndigheter får dela på detta uppdrag. Länsstyrelsen ser också ett behov att någon myndighet, förslagsvis på länsnivå, som ansvarar för att ta fram ett register över alla dikningsföretag i sitt län.

Något som är viktigt att belysa avseende både nya och höjda dammar är att de skapar problem för fisk. Nya och höjda dammar kan även skapa målkonflikt med miljö kvalitetsnormerna, miljö kvalitetsmålen och länsstyrelsens eget åtgärdsarbete med fisk. En av de högst prioriterade åtgärderna för att nå kraven i EUs Ramdirektiv för vatten (200/60/EG) är att ge fisk möjlighet att vandra i vattendrag. Utan fria vandringsvägar kommer det bli mycket svårt eller omöjligt att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Bara naturlig försurning, Ingen övergödning och Hav i balans samt levande kust och skärgård är helt beroende av att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs. Länsstyrelsen arbetar aktivt med att åtgärda vandringshinder vilket stärker svaga fiskbestånd och ger fisken ökad rörlighet. Detta är i sig en viktig klimatanpassningsåtgärd då ökad rörlighet för fisken kommer att behövas i ett förändrat klimat med större variation i vattenflöden samt varmare vatten. Länsstyrelsen vill framhäva att för åtgärden 9:14 är det viktigt att även inkludera kostnader för fiskvägar i

¹ DHI, 2015. Förstudie gällande risken för översvämningsytor från Fyrisån i centrala Uppsala

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

6(11)

2015-06-16

424-2031-15

beräkningen. Det är alltså inget problem med vare sig nya eller höjda dammar för att förhindra översvämningar så länge dessa endast nyttjas vid risksituationer och är passerbara för fisk.

Länsstyrelsen är mycket positiv till att Riksantikvarieämbetet under en tid har arbetat med klimatanpassningsfrågor. Det har dock än så länge varit svårt för länsstyrelsen att ta del av materialet. Något som saknas som riskfaktorer för kulturarvet i ett framtida klimat är torka och brand. Det är aktuella frågor med tanke på skogsbranden i Västmanland, där byggnadsminnet och världsarvet Engelsbergs bruk var hotat och den fornminnesinventering man nu genomför efter branden. I huvuddokumentet ges det förslag om att Riksantikvarieämbetet ska få i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer i form av kategoriseringar och rankingar av objekt och miljöer som underlag för monetära värderingar. För kulturmiljövården handlar det om kulturvården och kulturhistoriska värden – hur värderar man det som egentligen är oersättligt? Det är dock möjligt att värdera kulturmiljöer, byggnader och fornlämningar genom kulturhistorisk värdering. Något som måste tas i beaktande är att kulturmiljölagen i vissa fall inte medger en sådan inbördes värdering, exempelvis för kyrkor.

I handläggningen av detta yttrande har, förutom undertecknad, tf länsråd och försvarsdirektör Johan von Knorring, enhetschef för veterinärenheten Kristina Jansson, länsantikvarie Roger Edenmo, antikvarie Liselott Blombäck, länsfiskekonsulent Daniel Brelin, handläggare inom bredband Karin Svanäng, planhandläggare Åsa Blomster, samordnare miljö kvalitetsmål Helena Brunnkvist, klimatanpassningssamordnare och handläggare krisberedskap Karin Gustavsson deltagit.

Peter Egardt
Landshövding

Greta Hebel
Klimatanpassningshandläggare

Bilaga 1. Länsstyrelsen i Uppsala läns synpunkter avseende föreslagna åtgärder.

I tabell 1 presenteras de föreslagna åtgärderna i huvuddokumentet som Länsstyrelsen i Uppsala län väljer att lämna synpunkter på. Resterande föreslagna åtgärder är alltså inte inkluderade. För de åtgärder som berörs i skrivning har *Se yttrande* angivits i kolumnen för synpunkter.

Tabell 1. Länsstyrelsens synpunkter avseende föreslagna åtgärder

Åtgärd	Synpunkter från Länsstyrelsen i Uppsala län
Förslag 3:1 Sverige deltar aktivt i arbetet med att säkerställa att samarbete inom EU stödjer medlemsländernas arbete med klimatanpassning. Speciellt verkar Sverige för ökad användning av EU-fonder till klimatanpassning. En nationell strategi och handlingsplan tas fram med utgångspunkt från EU:s klimatanpassningsstrategi. Rutiner för uppföljning etableras. Underlag till strategin tas fram av den föreslagna nationella expertkommittén för klimatanpassning. Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI ansvarar för underlag till uppföljning, tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt Naturvårdsverket.	Se yttrande
Förslag 3:2 Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att, tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, koordinera svensk medverkan i implementering av en gemensam klimatanpassningsstrategi för Östersjöregionen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bidrar specifikt till frågor som rör samarbete kring arbete med naturolyckor. Uppdraget innebär även ett svenskt stöd till Council of the Baltic Sea States för koordinering av klimatanpassning i Östersjöregionen. Kostnaden per år för detta uppskattas till ca 300 000 kronor till Sveriges meteorologiska institut och 100 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.	Bra förslag
Förslag 3:3 En kontaktpunkt för klimatanpassning utses inom de departement som berörs av klimatanpassning. Dessutom etableras ett departementsöverskridande forum. Syftet är att säkerställa en tvärssektoriell klimatanpassningspolitik. En viktig del av detta är att klimatanpassning integreras i uppdrag till nationella myndigheter.	Se yttrande
Förslag 3:4 Regeringen tillsätter en nationell expertkommitté som löpande stöd till den departementsövergripande koordineringsfunktionen. Kommitténs arbete leds av Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI.	Se yttrande
Förslag 3:7 Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får övergripande ansvar för samordning av nationella myndigheters arbete, samt för samordning mellan regionala och nationella myndigheter. Dessutom får myndigheten ansvar för samordning av nationella myndigheters kunskapsstöd till länsstyrelser och andra aktörer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bidrar med samordning av att förebygga och hantera olyckor och kriser i dagens och framtida klimat. Naturvårdsverket bidrar med samordning av klimatförändringsaspekter i miljömålsarbetet Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI etablerar ett gemensamt forum för koordinering av de tre myndigheternas nationella samordningsansvar.	Se yttrande

<p>Förslag 3:8 Naturvårdsverket får tillsammans med miljömålsansvariga myndigheter i uppdrag att se över förutsättningarna att nå miljömålen i tidsperspektivet 2020-2100 med hänsyn till klimatförändringar. I uppdraget ingår att bedöma om målen är relevanta i ett föränderligt klimat, samt vid behov föreslå förändringar i formuleringar av mål, indikatorer och åtgärdsprogram. Bedömningarna ska ta hänsyn till regionala skillnader.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 3:9 Miljömålsrådet får i uppgift att väga in effekter av klimatförändringar i sitt arbete.</p>	<p>Det är i utredningen väldigt otydligt uttryck vad man menar med förslaget. Förslaget behöver preciseras ytterligare vad avsikten är med att Miljömålsrådet ska inkludera klimatförändringarna i sitt arbete. Länsstyrelsen noterar dessutom att Miljömålsrådet ska slutrapportera sitt arbete under 2018, och att arbetet med att inkludera klimatförändringarna i miljömålsarbetet kan behöva ses på längre sikt.</p>
<p>Förslag 3:11 Länsstyrelserna får långsiktig finansiering för regionalt samordningsansvar för klimatanpassningsarbetet i länen. I arbetet ingår stöd till och samordning mellan kommuner och andra aktörer i länet, samt samordning med nationella myndigheter. Länsstyrelserna ska följa upp sina handlingsplaner, samt bidra till nationell rapportering och uppföljning.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 3:12 Nationell finansiering ges till kommuner för en tidsbegränsad samordnad funktion för klimatanpassning. Kostnaden uppskattas till 1 miljon kronor per kommun och år för en period på ca 3 år per kommun. Kommunerna ska årligen redovisa hur medlen har använts och vilka resultat som de lett till.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 3:22 Tillsätt en särskild utredare med uppdrag att ge förslag på hur framtida arbete med anpassning till klimatförändringar kan och bör finansieras och hur ansvaret bör fördelas mellan stat, kommun och enskild. Utredningen bör även se över om samhällets försäkringsskydd i sin nuvarande utformning är tillräckligt för att klara av de skadekostnader som kan följa av ett förändrat klimat och i vilken utsträckning det stimulerar klimatanpassning.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 7:5 Länsstyrelserna få inskrivet i sitt regleringsbrev för det samlade anslaget för klimatanpassning att de ska etablera länsöverskridande nätverk i de fall det finns identifierade regionala frågor som kräver länsöverskridande samarbete.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 7:11 Boverket får i uppdrag att undersöka hur klimatanpassningsaspekter kan inkluderas inom plattformen för regeringsuppdraget Hållbara Städer.</p>	<p>Länsstyrelsen anser att det är värdefullt att tvärsektoriella forum skapas både inom regeringskansliet (förslag 3.3) samt inom regeringsuppdraget Hållbara städer (förslag 7.11). Planering av genomförande av åtgärder för klimatanpassning måste ske tvärsektoriellt och med ett helhetsperspektiv.</p>
<p>Förslag 7:12 Boverket får i uppdrag att, i samverkan med Svensk försäkring och Sveriges Kommuner och Landsting, undersöka möjligheterna att försäkringsbranschen får en adjungerande roll kopplat till klimatanpassning vid kommunernas plan- och bygglovsprocesser. Uppdraget bör inkludera ett pilotprojekt mellan Svensk försäkrings medlemmar och några kommuner.</p>	<p>Länsstyrelsen är tveksam till förslaget att försäkringsbranschen ska få en adjungerad roll i kommunens plan- och bygglovsprocesser. Länsstyrelsen anser att det i plan- och bygglovsprocesser kan vara värdefullt att känna till branschens underlag och upplysningar men istället för att ha en adjungerad roll kan branschorganisationen lämna samrådsyttranden om planer som andra aktörer.</p>

<p>Förslag 9:4 Boverket får i uppdrag att uppdatera sina allmänna råd från 1995 i skriften "Vatten i detaljplan" och även inkludera anpassning till ett framtida klimat.</p>	<p>Länsstyrelsen är positiv till att anpassning till framtida klimat implementeras i vägledning, allmänna råd, regler m.m. som berör frågorna. Länsstyrelsen är dock tveksam till att förslag 9:4 är så specifikt. Det kanske inte är just det allmänna rådet från 1995 som ska uppdateras utan det viktiga är att det blir en integrerad vägledning av vatten- och klimatanpassningsfrågorna.</p>
<p>Förslag 9:6 Boverket får i uppdrag att utreda byggnaders påverkan av klimatförändringar och se över bygg- och ändringsregler så de anpassas till förändrade klimatanpassningsförutsättningar.</p>	<p>Länsstyrelsen är positiv till att anpassning till framtida klimat implementeras i vägledning, allmänna råd, regler m.m. som berör frågorna. Länsstyrelsen är dock tveksam till att förslag 9:4 är så specifikt. Det kanske inte är just det allmänna rådet från 1995 som ska uppdateras utan det viktiga är att det blir en integrerad vägledning av vatten- och klimatanpassningsfrågorna.</p>
<p>Förslag 9:8 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att ta fram en vägledning för hur kulturavsnitt bör integreras i klimatanpassningsarbetet inom andra berörda samhällsområden, på lokal och regional nivå. So en del av detta utökas VisAdapt™ till att omfatta information och råd anpassade för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.</p>	<p>Bra förslag, men torka och brand bör inkluderas som listade risker i det fortsatta arbetet.</p>
<p>Förslag 9:9 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer i form av kategoriseringar och rankningar av objekt och miljöer som underlag till monetära värderingar (t.ex. av samhällsekonomiska förluster av kulturvärden).</p>	<p>Tveksamt förslag - det är svårt, i många fall omöjligt att omsätta kulturvärden i monetära värden, då det i grunden handlar om ändliga resurser</p>
<p>Förslag 9:10 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att i samverkan med andra myndigheter utveckla förebyggande förvaltning för att begränsa klimatpåverkan och anpassa kulturarv till ett förändrat klimat genom verktyg inom t.ex. vård- och underhållsplanering.</p>	<p>Bra förslag</p>
<p>Förslag 9:11 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna vidareutveckla metoder för riskbedömningar av kulturarv som skadats genom olika typer av naturolyckor. Metoderna ska vara stöd till klimatanpassningsarbetet på regional och lokal nivå.</p>	<p>Bra förslag, men torka och brand bör inkluderas som listade risker i det fortsatta arbetet (s 176)</p>
<p>Förslag 9:12: Statens veterinärmedicinska anstalt får i uppdrag att, i samverkan med andra myndigheter och Sveriges lantbruksuniversitet undersöka, hur animalieproduktionens djur i Sverige påverkas av värmestress avseende djurskydd och produktion.</p>	<p>Åtgärden innebär att vissa områden ska undersökas och analyseras för att beredskapen för klimatförändringar ska vara god vilket länsstyrelsen är positiv till.</p>

<p>Förslag 9:13: Jordbruksverket får finansiering för att implementera de åtgärder för att förebygga och bekämpa växtskadegörare, inklusive förbättrade bevakningssystem, samt en nationell funktion för riskvärdering av växtskadegörare, som föreslås i rapporten "Vässa näringen". Dessutom bör en utökning ske av importkontrollen av plantor som Jordbruksverket ansvarar för.</p>	<p>Växtodlingssäsongen kommer att öka i ett förändrat klimat och i kombination med högre temperaturer och fuktigare väderlek får därmed även växtskadegörare ökade möjligheter att överleva och sprida sig. I vissa delar av landet liksom i vissa grödor kan perioder av torka, värme och ökad nederbörd vara särskilt utslagsgivande. Länsstyrelsen anser därför att det behövs system som både bevakar och värderar riskerna för förekomst och utbredning av växtskadegörare samtidigt som det tas fram åtgärder för hur odlingssystemet kan bli mindre sårbart och mer motståndskraftigt mot olika skadegörare. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att det finns ett systematiskt arbetssätt när det gäller växtskyddsområdet genom att identifiera möjliga lösningar och situationer där inga lösningar finns i nuläget. Länsstyrelsen stödjer förslaget att Jordbruksverket får fortsatt prioritet att arbeta med detta uppdrag.</p>
<p>Förslag 9:14: Regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att i samarbete med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut och andra berörda myndigheter, samt lantbruksnäringen undersöka potentialen och möjliga risker med att använda uppströms skogs- och jordbruksmark till kontrollerade översvämningsytor för att skydda nedströms tätbebyggda områden. Om slutsatsen från uppdraget är att lämpliga objekt kan definieras för kontrollerad översvämning som skydd för nedströms bebyggelse, med en potential som överstiger riskerna, bör ett uppföljande uppdrag ges med att ta fram en modell för att fondera eller föra över medel från kommuner till markägare för upplåtande av mark. Även möjligheten till investeringsmedel för klimatanpassning till jordbruket, som kombinerade bevattningsdammar, översvämningsdammar och växtnäringstillfällor bör utredas. Dessutom bör ansvaret för restaurering och underhåll av dikessystem tydliggöras.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 9:15 Regeringen ger Jordbruksverket, i samarbete med Statens Veterinärmedicinska anstalt, i uppdrag att analysera evakueringsbehov av djur i samband med lokala katastrofsituationer vid bränder/extremväder.</p>	<p>Åtgärden innebär att vissa områden ska undersökas och analyseras för att beredskapen för klimatförändringar ska vara god vilket länsstyrelsen är positiv till.</p>
<p>Förslag 9:16 Regeringen bör, vid arbetet med en svensk livsmedelsstrategi, väga in klimataspekten genom hänsyn till dess effekter på svensk matproduktion. Såväl direkta effekter av klimatförändringar i Sverige som indirekta effekter av förändringar i övriga världen bör tas hänsyn till. Behov av ökad självförsörjningsgrad för att minska Sveriges sårbarhet för en förändrad världsmarknad på grund av klimatförändringar bör analyseras.</p>	<p>Sverige kommer att påverkas av klimatförändringar, exempelvis perioder av hög nederbörd och extrem torka, och vår livsmedelsproduktion måste anpassas till ett förändrat klimat. Det är inte självklart hur livsmedelsproduktionen kommer att förändras men troligen kommer vårt land att påverkas mindre negativt av klimatförändringarna än många andra länder. Vår roll som livsmedelsproducent kan därför bli ännu viktigare i framtiden. I en livsmedelsstrategi bör man ta höjd för de klimatutmaningar Sverige och omvärlden står inför. Till år 2025 beräknas 2/3 av världens befolkning leva i länder med vattenbrist. Sveriges potential som livsmedelsproducent bör ses i detta perspektiv och vi bör producera för en växande världsbefolkning. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att klimataspekten tas med i livsmedelsstrategin.</p>

2015-06-16

424-2031-15

<p>Förslag 9:20 Livsmedelsverket får i uppdrag att i samarbete med Statens veterinärmedicinska anstalt undersöka förekomst av och risker med zoonotiska parasiter och patogener med hänsyn till ett förändrat klimat, med fokus på vad människan exponeras för zoonotiskt via födan.</p>	<p>Svenskarna reser mer frekvent utomlands än tidigare vilket ökar vår exponering för smittsamma zoonotiska parasiter och patogener. Införsel av djur och livsmedel ökar också risken för spridning av ogynnsamma parasiter och patogener. Ett förändrat klimat kan även leda till att djur och mikroorganismer kan breda ut sig till områden inom landet där de inte varit tidigare. Länsstyrelsen anser därför att det är fortsatt viktigt att utifrån förslaget undersöka vilka patogener och parasiter som förekommer och hur samhället på olika sätt kan förhindra och skydda sig mot detta. Länsstyrelsen stöder därför förslaget att låta Livsmedelsverket i samarbete med SVA få uppdraget.</p>
<p>Förslag 9:21 Jordbruksverket får i uppdrag att i samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt och Havs- och vattenmyndigheten analysera fiskodlingens risker, sårbarheter och möjligheter i ett förändrat klimat.</p>	<p>Bra förslag</p>
<p>Förslag 9:22 Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att i samarbete med Jordbruksverket utreda hur hänsyn till klimatförändringar ska integreras i en hållbar fiskeförvaltning. Detta bör inkludera yrkesfisket, fritidsfisket, vattenbruk och fisketurism. Arbetet bör ligga till grund för myndigheternas sektoriella handlingsplaner (förslag 3:5).</p>	<p>Bra förslag</p>
<p>Förslag 9:25 Statens veterinärmedicinska anstalt får i uppdrag att bilda en samverkansgrupp för att förebygga effekterna av nya smittsamma sjukdomar på grund av ett förändrat klimat. Arbetet bör ske inom det förslagna kompetenscentrumet för hälsa i ett förändrat klimat (kapitel 13.4.2).</p>	<p>Åtgärden innebär att vissa områden ska undersökas och analyseras för att beredskapen för klimatförändringar ska vara god vilket länsstyrelsen är positiv till.</p>
<p>Förslag 9:27 Naturvårdsverket får ett tilläggsuppdrag till uppdraget att ta fram förslag till handlingsplan för grön infrastruktur på regional nivå. Tillägget innebär, att inkludera resultat från regeringsuppdraget om biologisk mångfald till följd av ett förändrat klimat. Syftet är att riktlinjer och genomförandeplan för länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för grön infrastruktur inkluderar klimatförändringsperspektivet.</p>	<p>Se yttrande</p>
<p>Förslag 9:28 Länsstyrelserna får i uppdrag att samordna regional klimatanpassning med uppdraget att ta fram regionala handlingsprogram för miljömålen.</p>	<p>Länsstyrelsen i Uppsala är positiv till förslaget om samordning mellan arbete med regional klimatanpassning och uppdraget att ta fram regionala åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen. Länsstyrelsen menar dock att det till viss mån redan sker inom ramen för befintligt uppdrag i länsstyrelseinstruktionen om regionalt åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen.</p>
<p>Förslag 10:7 Riksantikvariearbetet får i uppdrag att identifiera typbyggnader med geografisk och åldersmässig spridning för årlig innekontroll, mätningar och tillståndskontroller. Detta uppdrag bör följas av finansiering för långsiktig övervakning. Dessutom får Riksantikvarieämbetet i uppdrag att ta fram informationsmaterial om hur lokala krafter, inom till exempel kyrkan och hembygdsföreningar, kan förebygga skador på kulturarv genom okulär besiktning. Riksantikvarieämbetet får ansvar för och följa upp en databas dit resultaten från besiktningarna kan rapporteras. Avsikten med databasen är att ligga till grund för analyser av tillstånd och förändringar av klimatrelaterade skador.</p>	<p>Bra förslag</p>

